

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף א שפות
הפיקוח על הוראת העברית בקדם-יסודי וביסודי

ירושלים, אב תשע"ט

אוגוסט, 2019

למורים, לרכזים ולמדריכים לעברית בחינוך היסודי,

למנהלים ולמפקחים על בתי הספר,

שלום רב.

הנדון: חוזר מפמ"ר עברית למורי החינוך היסודי לקראת שנת הלימודים תש"ף

כבכל שנה, בפתח דבריי ברצוני להודות למורים, לרכזים, למדריכים ולכל יתר אנשי המקצוע בבתי הספר היסודיים, במכללות, במשרד החינוך בוועדות השונות אשר נושאים בעול השליחות של החינוך הלשוני בעברית. ברור לכול עד כמה עשייתכם חשובה, עד כמה עבודתכם משפיעה על הצלחתם של הילדים בבית הספר ובהמשך לימודיהם ועל השתלבותם המלאה בחברה ובתרבות.

אפרט כאן את עיקר הדגשים לשנת הלימודים תש"ף ובהמשך החוזר אתייחס לכלל המהלכים המתמשכים החיוניים בעשייה השוטפת של כולנו.

תחום החינוך הלשוני בגנים ובבית הספר היסודי הוא תחום מיוחד בין מקצועות הלימוד. אין מדובר בתחום דעת השמור אך ורק למלמדים אותו בשיעורי העברית. טיפוח השפה והאוריינות היא משימה המוטלת על כלל הצוותים החינוכיים בכל מפגש עם הילדים – בשיחה ובדיון, בקריאה וכתיבה, בלמידה והרחבת הדעת. בכל מפגש עם התלמידים - סביב פעילות, משחק, ספר או למידה עיונית - טמונה ההזדמנות להעשיר את השפה, לשכלל דרכי ביטוי, לעורר סקרנות ללמידה ולהציע את הדרכים אליה, ליהנות מיצירות ספרות ותרבות, להבין מצבים חברתיים וללמוד כיצד לקחת בהם חלק ולהשתלב בשיח. כל אלה הם תשתית לקידום האוריינות בבית, בגן ובבית הספר ועליהם להתקיים בשגרת העשייה החינוכית, לא רק בפרקי הזמן המוגדרים כ"שיעורי עברית". עם זאת לשיעורי העברית ערך משל עצמם. כאן מתבצעת ההוראה המתוכננת של מיומנויות השפה לאור תוכנית הלימודים ותוך כדי הערכה שוטפת של מה שהתלמידים יודעים ומסוגלים לעשות. הוראה כזו כרוכה בידע רב - פרקטי ואקדמי. מבחינה זאת, **תפקיד המורים לעברית, הרכזים והמדריכים הוא מקצוע בפני עצמו, חשוב מאין כמוהו, הדורש מומחיות ופיתוח מקצועי מתמשך בשלב ההכשרה ולאורך כל שנות העשייה החינוכית.**

המקצוע **מורה לעברית** מורכב ועשיר בגווניו בשל היקף הידע התוכני והפדגוגי הכרוך בקידום האוריינות ובטיפוח השפה. הגננות והמורים לעברית צריכים לדעת כיצד להקנות ידע לשוני ומיומנויות בשפה העברית, להעשיר את אוצר המילים ואת הידע הכללי, לטפח אצל כלל התלמידים את אהבת הקריאה והספרות, לחזק את שטף הקריאה ואת הבנת הנקרא, ללמד הבעה בעל-פה ובכתב למטרות שונות, להקנות לתלמידים דרכים ללמידה של תחומי הדעת כולם ולהציע להם כלים אורייניים שיסללו את דרכם לתפוס את מקומם בחברה ובתרבות. לצד כל אלה עליהם לדעת כיצד לתכנן את ההוראה באופן שיתאים לכלל תלמידי הכיתה תוך שימת לב לשונות בתוכה הן מבחינת הידע והמיומנויות שיש לקדם אצל התלמידים השונים, והן מבחינת הצרכים ואופן הלמידה של כל

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף א שפות
הפיקוח על הוראת העברית בקדם-יסודי וביסודי

אחד מהם. כבעלי תפקיד וכאנשי מקצוע בתחום כה מורכב וכה חשוב, עלינו להתבונן כל העת באופן העשייה שלנו ולהציב לעצמנו מטרות של התפתחות מקצועית מגוונת ומתמשכת. למידה כזאת, כאשר היא משמעותית ומחדשת ורלוונטית לעבודתנו מציעה לנו סוג של תמיכה ואישור לעשייה היומיומית. היא מעשירה את הניסיון ומחדדת את שיקול הדעת, מעלה ספקות לגבי מה שנראה קודם לכן כידוע וכמוכן מאליו, מעוררת עניין ותורמת לתחושה של סיפוק ונחת רוח בעבודה.

לאור הערך הרב של ההתמקצעות בהוראת עברית, אנו מציעים מסגרות מגוונות של למידה – במרכזי הפסגה ובצורה מתוקשבת. חלק מן המסגרות בעלות אופי של השתלמות וחלקן בעלות אופי קהילתי המדגיש למידת עמיתים ושיתוף בידע. [ראו פריסה של מכלול מסגרות הלמידה המוצעות לכם](#). אני מאמינה שכל מורה, רכזת או מדריכה יוכלו למצוא במערך הקורסים את אופן הלמידה המתאים לה ואת התחומים הרלוונטיים ביותר להתפתחותה המקצועית השנה.

להלן דגשים מרכזיים בעבודתנו השנה:

השנה נדגיש, בפיתוח המקצועי, בימי עיון ובהדרכה, היבטים הקשורים **לקידום מתקשים** בקריאה ובמיומנויות לשוניות נוספות, נעמיק את ההיכרות עם מגוון התלמידים בכיתה ועם מאפייני הלמידה שלהם, נהדק את השימוש בכלים להערכה פנימית מתמשכת במהלך ההוראה ובהתאמת ההוראה לקידום כלל תלמידי הכיתה. בין השאר, נהדק את השימוש **במבדקים לכיתות א' ו-ב'** ונציע תמיכה לשימוש בהם. נרחיב את ההיכרות עם **תלמידים שעברית אינה שפת אמם** ונציע כלים לקידום בכיתה ההטרוגנית, נדגיש **שילוב משימות אורייניות בתחומי הדעת השונים**, כגון בתרבות יהודית ישראלית, במדעים, תנ"ך ועוד, ונקדם **מיומנויות לשוניות בסביבה דיגיטלית** באמצעות יחידות הוראה ייעודיות לכיתות ב-ו. **בכל התחומים הללו מתקיימות מסגרות של פיתוח מקצועי מקוון מונחות על ידי מומחים בכל תחום ותחום**. [הנכם מוזמנים לעיין ברשימת הקורסים ולהירשם בהקדם](#).

השנה יוצאת לאור התוכנית **קול קורא** לקידום שטף הקריאה לאורך כל שנות בית הספר היסודי. התכנית מציעה למורה לעברית כלים לחיזוק הדיוק, הקצב והרהיטות בקריאה באמצעות מהלכי הוראה במליאה ובקבוצות קטנות לכלל תלמידי הכיתה. במהלך השנה יתקיימו ימי עיון ויתבצעו מפגשי חשיפה והיכרות עם התוכנית במפגשי ההדרכה.

תכנית **יסודות** לקידום מתקשים בקריאה בכיתות ג' תיערך השנה כפיילוט ב-60 בתי ספר במחוזות השונים¹. כמו כן, כ-60 בתי ספר נוספים משתתפים במחקרי התערבות לקידום מתקשים בקריאה בכיתות ב ו-ג' הנערכים ידי גופים אקדמיים בחסות המדען הראשי ובליווי של הגופים המקצועיים במשרד. תוכניות אלה יעשירו את ההתנסות שלנו ויציעו דרכים לקידום הקריאה בכלל ולקידום מתקשים בפרט.

התכניות [לעידוד קריאת ספרים](#) ממשיכות את דרכן גם השנה – **ספריית פיז'מה** בגנים ובכיתות א-ב, **מצעד הספרים** לכל כיתות הגן ובית הספר, [ותכנית שמחת הקריאה](#) המקדמת קריאה מונחית כחלק משיעורי העברית

¹ התוכנית מנוהלת על ידי האגף לחינוך יסודי בשיתוף הפיקוח על הוראת העברית ביסודי ואגף לקויות למידה.

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף א שפות
הפיקוח על הוראת העברית בקדם-יסודי וביסודי

בבית הספר. נדגיש את חשיבותן של תוכניות אלה לטיפול הקריאה, להנאה מספרות יפה, להעשרת השפה, לטיפול האוריינות.

אנו ממשיכים בהוצאה של **החדשון לילדים** מדי יום רביעי בבוקר. החדשון מיועד לתלמידי כיתות ג'-ו' ולתלמידי שיעורי שפת אמם. בחדשון תמצאו כתבות חדשותיות מתאימות לילדים, ולצדן הצעות לפעילות חינוכית ודידקטית והעשרה של אוצר המילים בהקשר אקטואלי. מומלץ מאד לשלב את קריאת החדשון בפעילות השוטפת של הכיתה בימי רביעי, חמישי או ששי בשבוע.

השנה הסתיים פיתוח של **יחידות הוראה לכיתות א'-ב' המשלבות את מטרות החינוך הלשוני עם מטרות המקצוע תרבות יהודית-ישראלית**. יחידות אלה מדגימות כיצד אפשר לקדם מיומנויות שפה, כגון שיח דבור, קריאה, כתיבה, אוצר מילים, ידע לשוני ועוד, באמצעות תכנים, מיומנויות וערכים מתוך תוכנית לימודים בתחום דעת אחר. דרך הוראה כזאת יוצרת עניין ורלוונטיות, מציעה הקשר רחב ללמידת המיומנויות ומקדמת את שני המקצועות בו-זמנית.

בכל הפעילויות הללו חשוב לקדם את מיומנויות הקריאה והכתיבה, וכמובן את **השיח הדבור**. נדגיש כי מיומנויות הדיבור וההאזנה במצבים חברתיים ולימודיים שונים עומדים בבסיסה של ההתפתחות הלשונית של הילדים, החל מן הגיל הצעיר ביותר, ולאורך כל שנות בית הספר. באתר המפמ"ר תוכלו למצוא **הרצאות מומחים** העוסקות בקידום השיח. כמו כן, הנכם מוזמנים להירשם **לקורס ייעודי העוסק בכך**.

בהמשך החוזר אתייחס בהרחבה לדגשים אלה ולתחומים חשובים נוספים בהוראת העברית בשנת הלימודים הקרובה, בהמשך לחוזר תשע"ט (לנוחיותכם מוטמע ומעודכן כאן).

אנא עקבו אחר עדכונים באתר המפמ"ר במהלך השנה.

תוכן העניינים

1. על מקומה של הוראת העברית בבית הספר ועל למידה משמעותית בשיעורי עברית
2. הוראת עברית: קידום כישורי שפה, שיח דבור, ידע לשוני וספרות, השכלה והרחבת הדעת
3. הערכה בשירות הלמידה בשיעורי עברית – מפתח לקידום אישי של לומדים
4. קידום אוצר מילים
5. פיתוח ידע מקצועי – השתלמויות, הרצאות מומחים, קהילות מורים
6. על הוראת ספרות
7. עידוד הקריאה להנאה
8. ספרי לימוד וחומרי למידה

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף א שפות
הפיקוח על הוראת העברית בקדם-יסודי וביסודי

1. על מקומה של הוראת העברית בבית הספר ועל למידה משמעותית בשיעורי עברית

מקצוע העברית בבית הספר היסודי הוא הרחב ביותר בהיקפו מבין מקצועות הלימוד, ובמסגרתו מתקיימת הוראה ישירה של קריאה, כתיבה, הבנת הנקרא, דיבור והאזנה, לשון וספרות. בנוסף, טיפוח השפה העברית וחיזוק הכישורים האורייניים צריך שיתבצע גם במסגרת מקצועות נוספים עתירי מלל, כמו תנ"ך, תרבות יהודית-ישראלית, מקצועות הקודש בחינוך הדתי והחרדי, מדעים והיסטוריה, וגם בתחומי לימוד אחרים בבית הספר, כמו חינוך גופני ואמנויות, וכמובן במסגרת פעילות חברתית או תרבותית בתוך הכיתה או מחוצה לה.

עלינו לדאוג לנצל היטב את רוחב המקצוע ואת היקף השעות הגדול שלו. ככל שהמקצוע רחב יותר וענפיו מרובים, וככל שהוא מקיף שעות רבות יותר במשך השבוע, עשויים גבולותיו להיטשטש, והמטרות הלימודיות עלולות להפוך למובחנות ומוגדרות פחות, ולפעמים אף לנשכחות. כידוע לכולנו, קורה לא אחת ששיעורי העברית מוקדשים לעיסוק בתכנים שונים שעל הפרק, או מוקדשים לפעילויות חברתיות כאלה ואחרות. לכאורה לא אמור להיות בכך כל קושי – הרי כל הפעילויות הלימודיות והחברתיות הללו נעשות בשפה העברית, והיכן ימצאו את מקומן אם לא בשיעורי העברית? **יתרה מכך, מהי למידה משמעותית היכולה לקדם בו-זמנית כישורים קוגניטיביים, תוך אישיים ובין-אישיים אם לא למידה הנשענת על תוכן בעל ערך, על מעורבות אישית ועל רלוונטיות ללומד?** אולם חשוב שגם בשיעורים כאלה תעמודנה מטרות ההוראה של העברית לנגד עינינו, כדי שלא נדלג על ההזדמנות שנקרתה בפנינו לקדם מיומנויות קריאה וכתיבה, דיבור והאזנה תוך כדי עיסוק בתוכן רלוונטי, מעניין ומשמעותי לילדים. **נטפח כישורי שפה בכל שיעורי העברית, וגם בשיעורים מתאימים אחרים. נזהה את ההזדמנות, נתכנן וניישם.** אנא שימו לב, סמנו לעצמכם כל הזדמנות לקידום השפה בכל תוכן או אירוע חברתי: כאן אפשר להרחיב אוצר מילים; כאן אפשר לשכלל הבעה בעל-פה תוך כדי דיון על סוגיה חברתית-ערכית; כאן אפשר לשתף בחוויית קריאה אישית או לקרוא בפני הילדים יצירת ספרות; כאן אפשר לכתוב מכתב בנושא שעל הפרק ולסייע לתלמיד לשכלל את הכתוב עוד מעט, עד למדרגה הבאה שמתאימה עבורו; כאן כדאי לעורר סקרנות, לעודד קריאה ולהרחיב השכלה.

כמורים לעברית העוסקים בקידום מיומנויות לשוניות – בקריאה ובהבנת הנקרא, בכתיבה, בשיח דבור – עומד בפניכם האתגר לבחור נושאים בעלי ערך, רלוונטיים לילדים ומעוררי עניין, להכין מטלות שמכוונות באופן ישיר או במרומז אל חיי הילדים; לשאול שאלות שאין עליהן תשובה נכונה אחת, שהן מעוררות חשיבה, מזמינות נטילת יזמה ופתרון בעיות, מעלות דילמה מוסרית ומחייבות הבעת עמדה מנומקת; להזמין את הילדים להיות מעורבים בדרך למידתם ולאפשר להם להשפיע על הנעשה בכיתה. כל אלה אינם יכולים להתבצע ללא גישה פדגוגית מתאימה וללא התאמה דידיקטית אשר מביאה בחשבון את צרכי הילדים, את מקומם על הרצף ההתפתחותי ואת מה שמעניין ומשמעותי עבורם.

לעמדות של התלמידים כלפי שפה העברית חשיבות רבה. מטרות ההוראה של מקצוע העברית כוללות את הבנת ערכה ליחיד ולחברה ואת החינוך לאהבת השפה העברית, האוצרת בתוכה את המורשת והתרבות של העם ושל מדינת ישראל. נעסוק בשפה העברית, בהתפתחותה ובמורשתה התרבותית לקראת יום הלשון העברית שמתקיים במערכת החינוך בחודש טבת לציון יום הולדתו של אליעזר בן יהודה. לקראת מועד זה יתפרסם חוזר מנכ"ל המפרט את הפעילויות המוצעות לבתי הספר.

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף א שפות
הפיקוח על הוראת העברית בקדם-יסודי וביסודי

2. המטרות של הוראת העברית: קידום כישורי שפה, ידע לשוני וספרות, השכלה והרחבת הדעת

עד מרכזי בתכניות הלימודים לגן ולבית הספר היסודי הוא פיתוח כישורי השפה, כדי שהתלמידים יוכלו להשתמש בשפה העברית לצרכים מגוונים ובנסיבות משתנות: יהיו קוראי ספר, ישלטו בעברית הדבורה והכתובה, ישכללו את תפקודם ואת חשיבתם בה ויפתחו מודעות לשונית. על מטרות החינוך הלשוני קראו בתכנית הלימודים "חינוך לשוני – עברית: שפה, ספרות ותרבות".

בחוזר זה אדגיש כמה היבטים של הוראת העברית.

2.1 הרחבת ידע העולם - עלינו להיות ערים לכך שהדגשת ערך הלימוד כשלעצמו, העשרה תרבותית, הרחבת הדעת והעשרת ידע העולם הן מעניינים של המורים לעברית ושהעיסוק המתוכנן בהן הוא חלק ממטרות ההוראה של המקצוע. ידע עולם והשכלה הם תנאי להרחבת אוצר המילים והמושגים, ובסיס להבנת הנקרא ולהבעה בעל-פה ובכתב. ככל שהתלמידים ידעו יותר ויפתחו סקרנות ועניין, הם יוכלו להיות קוראים מבינים יותר, דוברים וכותבים טובים יותר המסוגלים להציע מידע בעל ערך בכתיבתם ולנמק את טיעוניהם באמצעות עובדות.

יש להציב את ערך הלימוד וההשכלה ואת העשרת הידע הכללי ואת קידום המיומנויות האורייניות בתחומי הדעת כחלק מתכניות ההוראה של המורים לעברית. רצוי לשתף במשימה את ההורים ואת הקהילה. אפשר להיעזר בספרי הלימוד בעברית הכוללים טקסטים מידעיים בתחומים שונים וכן בספרי הלימוד בתחומי הדעת האחרים. חשוב לקרוא עם התלמידים כיתה או בספרייה על נושאים מעוררי עניין בעיתונים ובמקורות מידע דיגיטליים ומודפסים, לצפות יחד בסרטונים ולקחת חלק באירועי תרבות. **במיוחד חשוב לקיים דיון בעקבות הצפייה או הקריאה וללמד את התלמידים אסטרטגיות של גישה אל הידע, העמקת הלמידה, העלאת שאלות, וטיפוח החשיבה.** שיח כיתה המתבצע באופן משתף ורלוונטי עבור התלמידים מסייע לעיבוד המושגים החדשים, מעורר עניין, מדרבן להמשיך ולחקור. על שית כיתה מקדם למידה האזינו להרצאה של ד"ר עירית כהן נר-גאון באתר החינוך הלשוני.

2.2 פיתוח אוצר מילים – אחת ממטרות ההוראה החשובות ביותר בגן ובבית הספר היא פיתוח אוצר המילים. אוצר המילים המנטלי הוא תשתית חשובה מאוד ליצירת מושגים, לחשיבה ולהבנת העולם שסביבנו, לתקשורת יעילה, להבנת מסרים ולהבעה עצמית. לאוצר מילים עשיר תרומה לקידום ההישגים הלימודיים הן בשפה הכתובה והדבורה והן בתחומי הדעת הנלמדים בבית-הספר. לפיכך, יש ליצור הקשרים לימודיים וסביבה לימודית עתירת שפה וספר.

חשוב להרחיב ולקדם ידע על המילים בלמידה מזדמנת ובהוראה ישירה גם יחד. הלמידה המזדמנת משמעה, לפגוש מילים באמצעות קריאה למטרות הנאה ולצורכי למידה, להאיר אותן ולעורר את תשומת הלב אליהן. לצד זאת יש לכוון להוראה מפורשת שיטתית וממוקדת של אסטרטגיות להבנת מילים חדשות ולהעשרת המילון האישי. במיוחד חשוב לתת את הדעת על העשרת אוצר מילים ומושגים הקשורים ללמידה בבית הספר וכן לאוצר המילים רגשי המזמין לתרבות של שיח ומציע כלים להידברות.

אסטרטגיות ופעולות להבנת מילה:

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף א שפות
הפיקוח על הוראת העברית בקדם-יסודי וביסודי

- היסק על פירוש מילה מתוך ההקשר התוכני שבו היא נאמרה או נכתבה
- השערה לגבי פירוש מילה על סמך תפקידה התחבירי במשפט ועל סמך המבנה המורפולוגי שלה
- השערה על פירוש מילה על סמך היכרות עם מילים אחיות מאותה משפחת מילים
- בחינה רפלקטיבית של תהליכי החשיבה ושל היתכנות הפירוש המוצע למילה בהקשר הנתון
- חיפוש הגדרה של מילה במילון ובחירה בין משמעויות שונות
- הרחבת המפגש עם המילה בהקשרים נוספים – בתחומי דעת נוספים, בטקסטים אחרים, בביטויים ומטבעות לשון
- שימוש במילה החדשה בדיבור ובכתיבה
- היכרות עם נטיות דקדוקיות שונות של המילה ודיוק בכתיבתה בצורותיה השונות.

אמצעים דידיקטיים להרחבת אוצר מילים :

- בחירה מכוונת של 3-5 מילים לטיפול שבועי – מילים חוזרות ומילות מפתח מתוך השיח הלימודי והחברתי בכיתה, כגון מילים הקשורות ללמידה וחשיבה (כמו טיעון, או תהליך), מילים הקשורות לרגשות וליחסים בין אנשים (כמו חברות או קנאה), מילים הקשורות לתחומי הדעת (כמו מפה או תוצאה), מילים של שבת ומילים של יום-יום, שמות עצם מוחשיים ומושגים מופשטים, מילים של ספרות יפה ומילים של תנ"ך ומקורות יהודיים, מילים של אקטואליה ומילים של השדה דיגיטלי, ועוד.
- המורה יכולה לבחור במילים כיתתיות ותלמידים יכולים להציע מילים נוספות למילון האישי.
- העיסוק במילים יכול מפגש איתן במופעים חוזרים במהלך השבוע ולאורך השנה, בשיעורי עברית ובתחומי דעת אחרים. נדרש לשם כך תיאום בין מורי בית הספר והצגה של המילים במקום בולט בכיתה.
- שיתוף התלמידים וההורים באחריות על המטלה של הרחבת אוצר המילים מתוך מודעות והבנה של ערכה עבורם.
- קריאה עצמית מרובה של התלמידים בספרות יפה, בעיתונות לילדים ובטקסטים דיגיטליים והאזנה לקריאה קולית של מבוגר בכיתה ובבית.
- החדשון לילדים מציע היכרות עם [מילים בחדשות](#).
- עבודה על "קלוז" להשלמת מילים חסרות ויצירה של משחקי מילים ותשבצים.
- הכנת מילון אישי לאיסוף כלל "המילים שלנו".

חלק מן ההמלצות שלעיל נשענות על הרצאה של פרופ' תמי קציר ועל מחקר הבנת הנקרא של חוקרות של החוג ללקויות למידה באוניברסיטת חיפה שמתנהל כעת מטעם המדען הראשי ואגף שפות. מומלץ להאזין להרצאה [שיפור הבנת הנקרא מילה אחר מילה](#) מאת פרופ' תמי קציר. לצד ההרצאה אפשר למצוא גם קובץ המלצות למהלכים דידיקטיים.

2.3 קידום קריאה והבנת הנקרא

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף א שפות
הפיקוח על הוראת העברית בקדם-יסודי וביסודי

טיפול מיומנויות הקריאה של התלמידים צריכות להתבצע בכמה מישורים :

- עידוד קריאה חופשית מרובה להנאה

- חיזוק שטף הקריאה – קצב, דיוק, קריאה משמעותית

- הקניית מפורשת של אסטרטגיות הבנת הנקרא בטקסטים מסוגות שונות.

עידוד קריאה מרובה :

נמצא קשר ישיר בין קריאה מרובה לבין כישורים אורייניים של תלמידים והישגיהם הלימודיים וכן קשר ישיר בין אהבת הקריאה להישגים בקריאה. במסגרת התכנית הלאומית להוראת עברית נקבע כי יש לקבוע עיתים לקריאה בבית הספר במהלך יום הלימודים, וכן לעודד את התלמידים לקרוא בבית טקסטים מגוונים ובעיקר ספרות יפה. **בבית הספר היסודי יקראו התלמידים במשך שעה וחצי לפחות כל שבוע.** רצוי שזמן זה יחולק בין ימות השבוע ויוקדש הן לקריאה להנאה והן לקריאה מונחית של ספרות יפה.

משרד החינוך מציע תוכניות לעידוד הקריאה, כמו "שמחת הקריאה", "מצעד הספרים" ו"ספריית פיזימה". ספרים מתוך תכניות אלה וכן ספרי הקריאה מתוך תכנית הלימודים בעברית (על-פי [רשימת היצירות](#)) יהיו חלק מהמהלכים לעידוד הקריאה החופשית והמונחית.

להלן כמה עקרונות לניהול זמן הקריאה בבית הספר :

- חשוב להגדיר זמנים קבועים לקריאה כדי שהתלמידים יצפו להם ויוכלו להיערך להם ולהביא עמם חומרי קריאה. חשוב לסיים את הזמן המוקצה לקריאה בדרך "רכה" ולאפשר לתלמיד לסיים פסקה, להיפרד בנוחיות מן הספר, ולעבור בהדרגה לפרק הלימודי שלפניו. אפשר לדוגמה להציע עבודה עצמית כמשימה ראשונה כדי שכל תלמיד יוכל להשתלב בה עם סיום זמן הקריאה שלו, ורק לאחר מכן לקיים את חלק המליאה של השיעור.
- בזמן הקריאה רצוי לבצע בכיתה פעילויות הקשורות לקריאה בלבד, כגון קריאת מורה בקול בפני תלמידים, האזנה של המורה לקריאת תלמיד באופן פרטני, קריאה עצמית של מורה כמודל.
- חשוב לקשור את קריאת הספרים לפעילויות אורייניות אחרות בכיתה, כגון קידום השיח והכתיבה, תיאטרון קריאה, דיאלוגים בין דמויות, יצריה גרפית בעלת משמעות – כל זאת בדרך שתעודד את אהבת הקריאה ולא בדרך של מטלה לימודית.
- הסביבה הלימודית בכיתה ובבית הספר צריכה להיות סביבה אוריינית עשירה ומלאה בספרים מסודרים ונאים לקריאה. ספרים בלויים שנערמו בארון צדדי בחדר הכיתה אינם מראה מלבב והם משדרים יחס מזלזל בספר ובספרות. אנא הימנעו מכך.
- ספרים הם הזדמנות לדיון בערכים ולחינוך לאמפתיה. שיח ספרים סביב הדמויות שבספר מזמין את התלמידים לעקוב אחר התפתחותן, לבחון את התנהגותן, להבין לליבן ולנסות להציע פתרונות למצוקתן.

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף א שפות
הפיקוח על הוראת העברית בקדם-יסודי וביסודי

- ספרים וספרות מזמנים שיח מעורר עניין. אפשרו לתלמידים זמן לשיתוף עמיתיהם בערך שמצאו בספרים - בזוגות, בקבוצות, במליאה הכיתה. חשוב שיכינו עצמם להצגה של חוויותיהם ורעיונותיהם וגם יזכו להתייחסות לתוכן דבריהם ולמשוב עדין על אופן ההצגה.

- קריאה מונחית :

התוכנית "שמחת הקריאה" מתקיימת בבתי הספר היסודיים זו השנה השלישית. בתי ספר מוזמנים להשתתף בתכנית ולקבל הדרכה ומערכים לעבודה עם הספרים שנבחרו. בשנת הלימודים תש"ף תתמקד התוכנית בספרים נוספים לכיתות ד' ו-ה', וכן תמשיך ותקדם את הקריאה בספרים לכיתות ג' ו-ד' שכבר נכללו בתה בשנים תשע"ח ותשע"ט. הספרים החדשים שבתכנית ויחידות ההוראה המנחות את קריאתם בכיתה יתפרסמו באתר החינוך הלשוני תחת הכותרת "שמחת הקריאה". ספרים אלה יישלחו לבתי הספר במדד טיפוח גבוה, בהתאם לתקציב שיעמוד לרשות המשרד (כשלושים ספרים להעברה בין הכיתות). בתי ספר אחרים מוזמנים להשתתף בתוכנית ולהשתתף במפגשי ההנחיה המקוונים למורים, אולם עליהם לרכוש את הספרים בכוחות עצמם.

חיזוק שטף קריאה

התוכנית "קול קורא" לחיזוק שטף הקריאה תתחיל השנה את צעדיה במערכת החינוך. שטף הקריאה כולל קצב, דיוק, וקריאה רהוטה (פרוזודיה, הטעמה המשקפת הבנת הנקרא). שטף הקריאה מבטא שליטה במיומנויות הבסיסיות של הקריאה והוא מהווה בסיס לתהליכי הבנה גבוהים יותר.

ביסוס הקריאה אינו מסתיים בכיתה א'. חלק מן התלמידים כיום מסיימים את בית הספר היסודי כאשר אינם שולטים שליטה מלאה במיומנויות הפיענוח או שהם קוראים איטיים באופן שמקשה עליהם את ההבנה. **תפקיד המורים לעברית בכיתת האם לחזק את הדיוק והקצב של הקריאה לכל אורך שנות בית הספר היסודי.** התוכנית **קול קורא** מציעה כיצד לעשות זאת במהלך שיעורי העברית במליאת הכיתה ולהוסיף תמיכה פרטנית למתקשים במיוחד.

הרצאות בנושא שטף קריאה :

הפקת פרופילים של תלמידים מתקשים מאת פרופ' מיכל שני

שטף קריאה : פרוזודיה וקריאה תיאטרלית מאת ד"ר אורלי ליפקה.

קידום אסטרטגיות הבנת הנקרא

יש לקדם את הבנת הנקרא בסוגות שונות בדרך מפורשת ומתכוננת, על סמך נתוני ההערכה ותוך שימוש במטלות הוראה איכותיות מספרי הלימוד ומיחידות ההוראה.

מגוון הרצאות בנושא הבנת הנקרא אפשר למצוא באתר החינוך הלשוני, כגון :

שיפור הבנת הנקרא מילה אחר מילה מאת פרופ' תמי קציר ;

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף א שפות
הפיקוח על הוראת העברית בקדם-יסודי וביסודי

הטקסט העיוני : מאפיינים טקסטואליים והבנת הנקרא, מאת ד"ר ריקי תמיר ;

קריאה ולמידה בסביבה דיגיטלית, מאת ד"ר גל בן יהודה ;

תהליכים תקינים ולקויים בהבנת הנקרא, מאת ד"ר מני יערי ;

הבנת הנקרא בקרב דוברים שעברית אינה שפת אמם, מאת ד"ר ענת פריאור.

ועוד...

3. על הוראת ספרות

"קריאת ספרות יפה בבית הספר נועדה בעיקר להעניק חוויות והתנסויות אסתטיות שבאמצעותן יבינו התלמידים טוב יותר את עצמם ואת זולתם, יפתחו את הדמיון ואת האינטלקט, יפתחו אהבת קריאה ומודעות ספרותית ואת היכולת להעריך יצירות ספרות.

הספרות היא כלי להנחלת אוצרות התרבות והמחשבה[...] המפגש עם מגוון יצירות הקשורות לעולמם של התלמידים, וגם לעולמות המרוחקים מהם, יחזק את השתייכותם לחברה ולקהילה, יתרום לבניית הזהות האישית שלהם ויאפשר להם גישה לעולמות אחרים בדרך מיוחדת של חשיבה שלא ניתן להשיגה בקריאה של סוגי שיח לא ספרותיים" (מתוך תכנית הלימודים בחינוך הלשוני).

במהלך שנות הלימודים בבית הספר היסודי יכירו התלמידים יצירות ספרות רבות ומגוונות מהמורשת התרבותית הישראלית, היהודית והעולמית. הם יוכלו ליהנות מהן, ללמוד באמצעותן על עולמות רחוקים ולהרחיב את נקודת מבטם על סוגיות חברתיות ומוסריות. דרך הספרות התלמידים מוזמנים להכיר את האחר ולהבין לליבו, למצוא חברים ספרותיים שאפשר לאהוב, להעריך או לבקר. ילדים צעירים יכולים לקבל השראה מאופן ההתמודדות של הגיבורים בספרים עם קשיים ועם דילמות ערכיות, למצוא דרכים אל הדמיון ואל החלום, ולפעמים אפילו אל הנחמה ואל התקווה. כדי לאפשר את כל אלה הוראת הספרות מחייבת רגישות רבה מצד המורים. עליה לאפשר לתלמידים מפגש אינטימי עם השיר או עם הסיפור, ויחד עם זאת להציע תיווך שיאפשר הבנה של הטקסט הספרותי אך יותר מקום לפרשנות ולעיבוד אישי.

דרך הוראה מתאימה תעורר את התלמידים להפיק הנאה וחוויה אסתטית-רגשית מהיצירות, ובד-בבד תוביל אותם – באמצעות שיח כיתתי, באמצעות התבוננות בשפה ובסגנון ובאמצעות טיפוח של הבנת הכתוב בממדים שונים – לבחינה של השתמעויות אישיות וחברתיות מן היצירה. השתמעויות אלה עשויות להשתנות מקורא לקורא ואף מקריאה לקריאה.

תוכלו למצוא את [רשימת יצירות](#) הספרות בתוכנית הלימודים. הנחיות והמלצות למהלך דידקטי תמצאו במסמך ["רכיבים בהוראה של יצירת ספרות"](#), וכן [בדגמי ההוראה ובמדרכים למורה](#) שבאתר הפיקוח על הוראת העברית ביסודי. באתר תמצאו גם רשימת יצירות ספרות מותאמת לתלמידי המגזר החרדי.

4. תהליכי הוראה למידה והערכה בשיעורי עברית – מפתח לקידום אישי של לומדים

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף א שפות
הפיקוח על הוראת העברית בקדם-יסודי וביסודי

שיעורי העברית מזמנים מרחב גדול של בחירה בתכנים ובתהליכי למידה ומאפשרים התפתחות אישית. **כל תלמיד בדרכו ובקצב שלו צריך למצוא בשיעורי העברית הזדמנות לחוות הצלחה ולחוש בהתקדמות.** תפקידנו כמורים לסייע לו לעצב בדרך של הנאה ועניין את הכישורים האורייניים שישמשו אותו ללמידה. זהו אחד האתגרים המשמעותיים העומדים בפנינו, במיוחד לנוכח המורכבות וההטרונגיות הרבה שמאפיינת את כיתות הלימוד בארץ, אתגר המתחדד עוד יותר עם יישומו של חוק ההכלה וההשתלבות במערכת החינוך. בין התלמידים נמצא מי שמתקשה בקריאה או בכתיבה, מי שעברית אינה שפת אמו, מי שזה עתה הגיע ארצה, תלמידים מצטיינים ומחוננים ועוד אחרים. מורים ורכזים מוזמנים להירשם לקורס ייעודי בנושא זה: [מי התלמידים שלי? איך הם לומדים? השלכות להוראת עברית בכיתה ההטרונגית.](#) ההשתלמות מבוססת על הרצאות מומחים ועוסקת במאפייני הלמידה של תלמידים שונים ובכלים דידקטיים שעשויים להתאים להם במסגרת ההוראה בכיתה השלמה.

כדי לא להשאיר אף ילד מאחור, לקדם הישגים ולהיענות לצרכים המגוונים של התלמידים בכיתה חשוב שנבסס תהליכים של הוראה מבוססת הערכה, תכנון ומעקב. אפשר להסתייע לשם כך במדריכים, רכזי שפה, רכזי הערכה ורכזי השתלבות, ולבנות תכניות הוראה אשר לוקחות בחשבון את כלל התלמידים בכיתה - הן בתוך המהלך הדידקטי הכולל והן בהתאמה פרטנית.

לרשות המורים לעברית עומדים כלי הערכה שונים בפיתוח מערכתי: משימות הערכה שנשלחות לבתי הספר, מיצ"ב פנימי, מבדקים לכיתות א' ולכיתות ב', מבחני מדף ומשימות ביצוע, משימות דיגיטליות. קישור לכלי ההערכה שפותחו לכל שכבת גיל תמצאו [באתר החינוך הלשוני](#).

מבדק כתיבה לכיתה ב' - בשנת הלימודים הקרובה נמשיך לבסס את מהלך ההערכה באמצעות המבדק לכיתה ב' על שני חלקיו – חלק הקריאה והבנת הנקרא וחלק העוסק בהערכת כתיבה ומשולב בתלקיט. המבדק פותח על ידי הראמ"ה, המזכירות הפדגוגית והאגף לחינוך יסודי. פרק הכתיבה מציע משימות כתיבה בשתי נקודות זמן לאורך השנה. המבדק מאפשר בחירה של תלמידים ומדגים מחוון המסייע לקשר ההדוק שבין הערכה להוראה. מורים ומדריכים מוזמנים להחיל את עקרונות מבדק ב' על הערכת הכתיבה בשכבות גיל נוספות, תוך התאמה של נושאי הכתיבה לתחומי העניין של הילדים.

בנוסף למבדקים לכיתות א- ו-ב' תמצאו באתר החינוך הלשוני מגוון של כלי הערכה לבחירת המורים אשר מטרתם לקדם את ההוראה, לתכנן ולבסס אותה על מידע העולה מתוך נתוני ההערכה. מידע מפורט על כך תוכלו למצוא במצגת ["על הערכה מעצבת בחינוך הלשוני"](#). כלי יעיל להידוק הקשר בין הערכה ללמידה תמצאו באתר החינוך הלשוני תחת הכותרת "הפקת תועלת ממבחנים", מעין מדריכים למורה שנכתבו עבור חלק ממבחני המדף. הפרק כולל ניתוח של שאלות המבחן לצד המלצות פדגוגיות. כמו כן תוכלו למצוא באתר כלי הערכה המשולב בהוראת הכתיבה של טקסטים מידעיים לכיתות ד'-ה'.

כלים נוספים להערכה פנימית

על שימוש בכלי הערכה נוספים במהלך הלמידה ועל אופי ההערכה בבית הספר היסודי אנא קראו בחוזר המנכ"ל 3.1-54 ["מבחנים פנימיים כחלק מההערכה על פני הרצף החינוכי"](#).

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף א שפות
הפיקוח על הוראת העברית בקדם-יסודי וביסודי

הימנעו מריבוי מבחנים היוצרים אווירה של לחץ או עומס מיותר על התלמידים. אין בכך כל צורך. כלי הערכה מגוונים מוטמעים בתהליך ההוראה יכולים לספק למורה את המידע הדרוש. כל משימה שהתלמידים מבצעים בכוחות עצמם יכולה לשמש כמשימת הערכה, בתנאי שתקבעו לה תבחינים, תכוונו בעזרתה את ההוראה ותנהלו מעקב אחר ההתקדמות.

אין צורך לקיים הערכה אחידה לכול, ובמיוחד אין להחיל את המגבלות שחלו במבחני המיצ"ב (שנגזרו מכורח של מבחן מערכתי רחב היקף) על תהליכי ההערכה בכיתה. מגבלות אלה עלולות ליצור תסכול ועגמת נפש אצל תלמידים מתקשים שנאלצים להתמודד עם משימה שהמורה יודעת מראש כי אינם מסוגלים לה.

כפי שאנו מתאימים את ההוראה לתלמידים, חשוב להתאים גם את ההערכה למטרות ההוראה ולמה שהתלמיד יכול לבצע. לתלמיד שמתקשה בקריאה אפשר לקרוא את הטקסט בקול בכדי לבדוק את יכולתו להבין את הנשמע, תלמיד שמתקשה לבצע משימה ארוכה יוכל לענות על המטלה בחלקים – הכול בהתאם למטרת ההערכה ומתוך מודעות למיומנויות שנבדקו.

5. פיתוח ידע מקצועי - השתלמויות, הרצאות מומחים, קהילות מורים

הוראה טובה של תחום כה רחב ומורכב כמו עברית מחייבת ידע מקצועי רב, עיוני ומעשי. מורים רבים העוסקים בהוראת עברית לא הוכשרו לכך במכללות להוראה. הפיקוח על הוראת העברית רואה בהרחבת הידע המקצועי של העוסקים בחינוך הלשוני יעד מרכזי וחשוב ביותר ומזמין כל מורה ומורה להמשיך וללמוד ולהתמקצע בתחום. לצורך זה מוצע למורים מגוון רחב של השתלמויות בפורטל עובדי ההוראה/הפיתוח המקצועי. חלק מן ההשתלמויות ניתנות במרכזי הפסג"ה וחלקן הן השתלמויות ארציות מתוקשבות.

כמו כן קיימות השתלמויות ייעודיות למורי עברית בחמ"ד ולמורי עברית במגזר החרדי.

- **השתלמות רכזות** – השתלמויות מתוגברות במחוזות או בקהילות רכזים מתוקשבות.
- **השתלמויות ארציות מתוקשבות** - מתנהלות ברובן באופן א-סינכרוני, ומשולבים בהן מפגשים סינכרוניים בודדים. הן מיועדות בעיקר למורים שכבר השתלמו השתלמות בסיסית במרכזי הפסג"ה והם מכירים את תכנית הלימודים ואת חומרי הלמידה וההערכה המיועדים לכיתותיהם. ההשתלמויות הללו מבוססות ידע ומכוונות ליישום, והן מיועדות להרחבה ולהעמקה בענף מענפי החינוך הלשוני, כגון **הוראת ספרות, הבנת הנקרא, הוראת כתיבה, הוראת לשון והתפתחות שפה; למידה מטקסטים דיגיטליים (בסביבת ויקיפדיה), הוראה משלבת עברית ותרבות יהודית-ישראלית, קורס המשלב הוראת עברית עם מדעים וטכנולוגיה; הערכה בעברית; קידום השיח הדבור בכיתה; הוראת עברית בכיתה הטרוגנית משולבת ילדי עולים; השתלמות מתוקשבת לרכזות עברית, ועוד.**
- **יחידות השתלמות במתכונת מיקרוקורסיטיבי** - השתתפות בשלושה קורסים קצרים בהרכבה אישית מקנה גמול השתלמות מלא.

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף א שפות
הפיקוח על הוראת העברית בקדם-יסודי וביסודי

מידע מרוכז על הקורסים וקישור להרשמה אפשר למצוא [באתר החינוך הלשוני](#) וכן [בפורטל עובדי ההוראה/הפיתוח המקצועי](#).

- **קהילות מורים – מורים מוזמנים להירשם לקהילת מובילים אשר תתחיל השנה את דרכה ותכשיר מנחים לקהילות המשך בשנת הלימודים תשפ"א.**
- **למידת עמיתים מקוונת – מסגרות למידה בעלות אופי קהילתי ייפתחו השנה בארבעה נושאים:**
מקוונים לקריאה – למידת עמיתים העוסקת בעידוד קריאה להנאה
הוראת עברית בכיתה הטרוגנית משולבת תלמידים ממשפחות עולים
הערכת כתיבה במתכונת ההערכה במבדק ב' – למידת עמיתים המבוססת על חקר מקרים ודיון
קידום מתקשים בבתי ספר תת-משיגים בעברית – למידת עמיתים המבוססת על חקר מקרים, פיתוח חומרים ודיון עם מומחים
- **הרצאות מצולמות –** באתר החינוך הלשוני תוכלו למצוא [הרצאות עיוניות של טובי המומחים](#) וכן מאמרים מקצועיים על לשון והתפתחות לשונית, ספרות ילדים, הבנת הנקרא, הוראת כתיבה, שיח דבור, ניצני אוריינות, קידום אוריינות בתחומי הדעת, ועוד.
- **לימודים לתואר שני במוסדות אקדמיים –** מורים הרוצים להגביר את מומחיותם בתחומים רלוונטיים ולהכין את עצמם להדרכה בעתיד יכולים ללמוד לתואר שני באחת המכללות או האוניברסיטאות המציעות מסלול לימודים מתאים.
- **לימודים לתואר שני –** באתר החינוך הלשוני תוכלו למצוא מידע (ולהציע מידע) על מסגרות לימוד לתואר השני בחינוך הלשוני.

6. ספרי לימוד וחומרי למידה

א. ספרי לימוד

הפיקוח על הוראת העברית, יחד עם האגף לאישור ספרי לימוד, אישר בשנים האחרונות ספרי לימוד מורחבים לכל שכבות הגיל. ספרי הלימוד לחינוך הממלכתי-דתי אושרו יחד עם המפקחת על החינוך הלשוני בחמ"ד. בתהליך אישור הספרים מושקע מאמץ רב וארוך, מתוך ידיעה שלספר הלימוד מקום מרכזי בתהליכי ההוראה. ספר הלימוד והמד"ל נותנים מענה ליעדי החינוך הלשוני בבית הספר היסודי: פיתוח כישורי התלמידים בשיח הדבור, בקריאה ובכתיבה של טקסטים ממגוון עולמות שיח וממגוון סוגות; טיפוח הידע הלשוני והרחבת אוצר המילים; הפקת מידע ולמידה מטקסטים עיוניים; עידוד הקריאה וההנאה מיצירות ספרות איכותיות לילדים וטיפוח ההבנה הספרותית.

ספר הלימוד מכיל מגוון של טקסטים ושל פעילויות כדי לאפשר בחירה וכדי להיענות לשונות בין התלמידים. לכל ספר לימוד נלווה מדריך למורה, ולרובם נלווית גם סביבת לימודים דיגיטלית תומכת. כדאי לעשות שימוש בכל אלה כדי להעשיר את ההוראה בהתאמה לצרכים השונים בכיתה ההטרוגנית.

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף א שפות
הפיקוח על הוראת העברית בקדם-יסודי וביסודי

אפשר למצוא כאן את [רשימת ספרי הלימוד המאושרים בעברית](#), וכן באתר האגף לאישור ספרי לימוד. לכל ספר אופי משלו. המגוון מאפשר בחירה. בכל מקרה על המורים להוסיף על הספר ולהתאים את ההוראה לכיתה הספציפית ולצורכי התלמידים.

אין לעשות שימוש בספרי לימוד בלתי מאושרים בכיתה. מדובר בספרים שלא הוגשו לאישור או שנפסלו מפאת חוסר התאמה למטרות החינוך וההוראה. כאשר משווקים חיצוניים מציעים לכם ספר, אנא בדקו אם הוא מופיע בקובץ הספרים המאושרים. יש לוודא גם שעל הכריכה מוטבע סמל האישור עם תאריך אישור אקטואלי.

ב. יחידות הוראה

לצד ספרי הלימוד, שהם נדבך מרכזי בהוראה, עומדות לרשות המורים [יחידות הוראה מגוונות](#) לשכבות הגיל השונות. בין היחידות הללו קיימות גם יחידות הוראה דיגיטליות לקידום האוריינות בסביבה המתוקשבת. המורים בשכבות הגיל השונות מתבקשים להקפיד לפעול בסביבה המתוקשבת באמצעות יחידות ההוראה, באמצעות הפעלות במרחב הפדגוגי ובאמצעות ספרי הלימוד הדיגיטליים פעם בשבוע או שבועיים בהתאם לגיל התלמידים.

שימו לב, יחידות ההוראה נועדו להציג דגם דידקטי שמקדם את מטרות הוראת העברית בתחומי תוכן שונים ובסוגות שונות. דגמים אלה יכולים לסייע לכם בהכנת יחידות הוראה משלכם, מותאמות לכיתותיכם ולנושאי הלימוד שבחרתם.

בשנת הלימודים תשע"ט הוספנו יחידות הוראה יחידות הוראה בין-תחומיות לכיתות א-ב המשלבות חינוך לשוני עם תכנים מן המקצוע תרבות יהודית-ישראלית; יחידות הוראה בספרות כחלק מתכנית "שמחת הקריאה"; יחידות הוראה מגוונות למגזר החרדי לשכבות הגיל השונות בנושא ספרות ובסוגות מידעיות.

בשנת הלימודים הנוכחית נמשיך ונפתח יחידות הוראה לקידום מיומנויות אורייניות בסביבה דיגיטלית, יחידות בתחום הספרות וכן יחידות המציגות שילוב של חינוך לשוני בתחומי הדעת. אתם מוזמנים להתעדכן באמצעות [תיקי תכניות לימודים לעובדי הוראה](#) ובאמצעות אתר [החינוך הלשוני](#).

ג. המרחב הפדגוגי בפורטל עובדי הוראה

[במדור החינוך הלשוני במרחב הפדגוגי](#) אספנו מגוון רחב של חומרי למידה על-פי נושאים ועל-פי מיומנויות במטרה לסייע למורים בבניית יחידות הוראה ומערכי שיעור. במאגר חומרים מסוגים שונים, מותאמים לתכנית הלימודים או מכוונים להעשרה בתחום העברית, חומרים ללמידה עצמאית של התלמידים, או לשימוש המורה בשיעור או בתכנון ההוראה.

[חדשון לילדים](#) – לאחרונה התחלנו בכתיבת חדשון לילדים המתפרסם אחת לשבוע כחלק מהחדשון בעברית קלה שמפרסם האגף לחינוך מבוגרים. **החדשון לילדים** הוא עיתון מקוון שאנו כותבים ומפרסמים מדי שבוע, והוא מיועד בעיקר לתלמידי כיתות ד' ו-ו'. בחדשון ידיעות וכתבות בנושאים אקטואליים. העיתון כתוב בעברית קלה ובניקוד חלקי בתוספת ביאורי מילים ומושגים. לחלק מהכתבות אפשר גם להאזין.

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף א שפות
הפיקוח על הוראת העברית בקדם-יסודי וביסודי

אנא שלבו את החדשון בתכניות ההוראה שלכם. אפשר להיעזר בו כתשתית לפיתוח הכישורים האורייניים של התלמידים בכיתה ולפיתוח כישורי השפה שלהם בהקשרים אקטואליים ורלוונטיים.

רצוי לעודד גם קריאה בעיתון בבית עם ההורים ולהנחותם לשוחח עם הילדים על הנושאים שקראו יחד. הכוונה להפעלות בעקבות החדשון תוכלו למצוא [במרחב הפדגוגי](#).

בברכת שנת לימודים פורייה ומהנה

דליה הלוי

מפמ"ר עברית בקדם-יסודי וביסודי

העתיקים :

ד"ר מירי שליסל, יו"ר המזכירות הפדגוגית

הגב' דליה פניג, סגנית יו"ר המזכירות הפדגוגית ומנהלת אגף א' לפיתוח מקצועי

מר משה זעפרני, מנהל אגף א' שפות, המזכירות הפדגוגית

הגב' אלירז קראוז, מנהלת אגף א' רוח וחברה, המזכירות הפדגוגית

הגב' אתי סאסי, מנהלת האגף לחינוך יסודי, המינהל הפדגוגי

הגב' גילה קרול, מנהלת המחלקה למיומנויות יסוד, האגף לחינוך יסודי, המינהל הפדגוגי

הגב' יעל נדלר, מפקחת על החינוך הלשוני בחמ"ד, מינהל החינוך הדתי

הגב' תרצה יהודה, מפקחת על הוראת העברית במחוז החרדי

צוות הפיקוח על הוראת העברית במזכירות הפדגוגית

מדריכות מחוזיות